

L I G J
Nr.9156, datë 4.12.2003

**PËR RATIFIKIMIN E "MARRËVESHJES FINANCIARE, NDËRMJET QEVERISË SË
REPUBLIKËS TË SHQIPËRISË DHE KOMISIONIT TË KOMUNITETEVE EUROPIANE,
PËR PROGRAMIN VJETOR RAJONAL TË VEPRIMIT, "CARDS 2003"**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Marrëveshja financiare, ndërmjet Qeverisë së Republikës të Shqipërisë dhe Komisionit të Komuniteteve Europiane, për programin vjetor rajonal të veprimit, "CARDS 2003".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4074, datë 28.12.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

Bruksel,
AIDCO/A1/YSJ/D(2003) 298
92

Zj. Ermelinda Meksi
Zv/ Kryeministër
dhe Ministër Shteti për
Integrimin European
Republika e Shqipërisë

Lënda

Letër për përfitimin nga programi vjetor i veprimit CARDS 2003

E nderuar zonjë,

Kam kënaqësi t'ju dërgoj programin vjetor rajonal të veprimit CARDS 2003 për Shqipërinë, Bosnjën dhe Hercegovinën, Kroacinë, Serbinë e Malin e Zi (Republika e Serbisë, Kosova*, Republika e Malit të Zi) dhe ish-Republikën Jugosllave të Maqedonisë (IRJM), siç është miratuar nga Komisioni European në 16 korrik 2003 sipas Rregullores së Këshillit për Programin CARDS (EC) nr.2666/2000, ndryshuar nga Rregullorja e Këshillit (EC) nr.2415/2001 datë 10 dhjetor 2001.

*nën administrimin ndërkombëtar sipas RKSKB. 1244 të datës 10 qershor 1999

Programi vjetor rajonal i veprimit CARDS 2003 financohet nga Komisioni European si grant me një buxhet prej 31 500 000 euro.

Programi vjetor rajonal i veprimit CARDS 2003 reflekton Dokumentin Strategjik Rajonal (DSR), të miratuar për vitet 2002-2006 dhe Programin Indikativ Shumëvjeçar (PISH) trevjeçar për periudhën 2002-2004.

Katër fusha prioritare janë identifikuar në programin vjetor rajonal të veprimit CARDS 2003, duke u bazuar në Dokumentin Strategjik Rajonal (D.S.R), të miratuar për vitet 2002-2006 dhe në

Programin Indikativ Shumëvjeçar (P.I.SH.) trevjeçar për periudhën 2002-2004. Programi konsiston në projekte në fushat prioritare të mëposhtme:

- nxitja e administrimit të integruar të kufijve;
- forcimi i kapaciteteve të institucioneve shtetërore;
- mbështetje për stabilizimin demokratik;
- forcimi i infrastrukturës rajonale dhe i zhvillimit ambientat.

Programi do të zbatohet dhe administrohet nga Zyra Europiane e Ndhmës dhe Bashkëpunimit, në bashkëpunim të ngushtë me Drejtorinë e Përgjithshme të Marrëdhënieve të Jashtme. Kjo Marrëveshje financiare duhet të nënshkruhet nga të dyja palët përpara datës 31 dhjetor 2004. Dokumentet e mëposhtme do t'i bashkëngjiten kësaj Marrëveshjeje financiare dhe do të jenë pjesë përbërëse e saj:

Shtojca 1: Kushtet e përgjithshme

Shtojca 2: Kushtet teknike dhe administrative

Të gjitha kontratat e financuara nga ky propozim financiar duhet të firmosen brenda datës 16 korrik 2006. Vendet mund të përfitojnë nga projektet e financuara nga ky program, vetëm në qoftë se kundërfirmosin Marrëveshjen financiare.

Do të isha mirënjohës nëse Ju do të vërtetonit marrjen e kësaj letre, duke nënshkruar dy origjinalet dhe duke dërguar një prej tyre te ne.

Sinqerisht i Juaji,

Z. Per Brix Knudsen
Drejtore i Zyrës Europiane të Ndhmës dhe
Bashkëpunimit
Bruksel

Znj. Ermelinda Meksi
Zv/Kryeministri dhe Ministri i Shtetit për
Integrimin Europian
Republika e Shqipërisë
Tiranë

Rezervë: Programi vjetor rajonal i veprimit CARDS 2003 do të hyjë në fuqi për palën shqiptare në datën e ratifikimit të kësaj Marrëveshjeje financiare nga Kuvendi i Shqipërisë.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI DHE
MINISTRI E SHTETIT PËR INTEGRIMIN EUROPIAN
Ermelinda Meksi

SHTOJCA I

KUSHTET

TITULLI I
FINANCIMI I PROJEKTIT/PROGRAMIT

Neni 1

Parime të përgjithshme

1.1 Kontributi financiar i Komunitetit do të kufizohet nga shuma e përcaktuar në Marrëveshjen financiare¹.

1.2 Dhënia e financimit nga Komuniteti do të kushtëzohet nga plotësimi i detyrimeve që rrjedhin nga kjo Marrëveshje financiare nga ana e Përfituesit.

Neni 2

Tejkalimi i kostove dhe mbulimi i tyre

2.1 Tejkalimet individuale të zërave të buxhetit të Marrëveshjes financiare do të trajtohen me anë të rishpërndarjes së fondeve të buxhetit të përgjithshëm, në përputhje me nenin 17 të kësaj

¹ Shprehja "Marrëveshje financiare" duhet konsideruar e njëjtë me "Letër për përfitimin"

kushteve.

2.2 Në qoftë se ekziston një rrezik i tejkalimit të shumës totale të përcaktuar në Marrëveshjen financiare, Komisioni mund ose të zvogëlojë projektin/programin, ose të kërkojë angazhimin e burimeve financiare të Përfituesit apo burime të tjera jokomunitare.

2.3 Në qoftë se projekti/programi nuk mund të zvogëlohet ose në qoftë se tejkalimi nuk mund të mbulohet ose nga fondet e Përfituesit apo burime të tjera, Komisioni mund të japë, në mënyrë të jashtëzakonshme, financime komunitare shtesë. Në këtë rast, kostot shtesë do të financohen pa cenuar rregullat dhe procedurat e Komunitetit, duke çelur një kontribut financiar shtesë, i cili do të përcaktohet nga Komisioni.

TITULLI II ZBATIMI

Neni 3

Kushte të përgjithshme

3.1 Projekti/programi do të zbatohet nga Komisioni, duke vepruar për dhe në emër të Përfituesit.

3.2 Komisioni do të përfaqësohet në shtetin e Përfituesit nga kryetari i delegacionit të tij.

Neni 4

Periudha e ekzekutimit

4.1 Periudha e ekzekutimit të Marrëveshjes financiare do të fillojë me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes financiare dhe do të përfundojë e shumta në datën 31.12.2009. Kjo periudhë ekzekutimi do të përfshijë dy faza: një fazë operative zbatimi, e cila do të fillojë me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes financiare dhe do të përfundojë në datën 31.12.2007. Nga kjo datë do të fillojë faza e mbylljes, e cila do të përfundojë në fund të periudhës së ekzekutimit.

Gjatë fazës së mbylljes do të kryhen kontrollet financiare dhe vlerësimi, si dhe do të mbyllen teknikisht dhe financiarisht kontratat për zbatimin e Marrëveshjes financiare. Kjo fazë do të fillojë në datën e përfundimit të fazës operative të zbatimit dhe do të përfundojë e shumta 24 muaj pas kësaj date.

4.2 Kostot që rrjedhin nga aktivitetet kryesore do të jenë të pranueshme për financimin e Komunitetit vetëm në qoftë se ato kanë lindur gjatë fazës operative të zbatimit. Kostot që rrjedhin nga kontrolli financiar përfundimtar, vlerësimi dhe mbyllja e aktiviteteve do të jenë të pranueshme deri në fund të fazës së mbylljes.

4.3 Çdo fond i mbetur nga kontributi i komunitetit do të fshihet automatikisht gjashtë muaj pas përfundimit të periudhës së ekzekutimit.

4.4 Në raste të jashtëzakonshme dhe të justifikuara siç duhet, mund të paraqitet një kërkesë për zgjatjen e fazës operative të zbatimit dhe, rrjedhimisht, të periudhës së ekzekutimit. Në qoftë se zgjatja e afatit kërkohet nga Përfituesi, kërkesa duhet të paraqitet të paktën tre muaj përpara përfundimit të fazës operative të zbatimit dhe të miratohet nga Komisioni përpara kësaj date.

4.5 Në raste të jashtëzakonshme dhe të justifikuara siç duhet dhe pas përfundimit të fazës operative të zbatimit, mund të paraqitet një kërkesë për zgjatjen e afatit të fazës së mbylljes dhe, rrjedhimisht, të periudhës së ekzekutimit. Në qoftë se zgjatja e afatit kërkohet nga Përfituesi, kërkesa duhet të paraqitet të paktën tre muaj përpara përfundimit të fazës së mbylljes dhe të miratohet nga Komisioni përpara kësaj date.

TITULLI III LIDHJA E KONTRATAVE DHE DHËNIA E GRANTEVE

Neni 5

Kushte të përgjithshme

Të gjitha kontratat e zbatimit të Marrëveshjes financiare duhet të lidhen në përputhje me

procedurat dhe dokumentet standarde të përcaktuara dhe të publikuara nga Komisioni për zbatimin e operacioneve të jashtme në fuqi, në momentin e nisjes së procedurave në fjalë.

Neni 6

Afati përfundimtar për nënshkrimin e kontratave të zbatimit të Marrëveshjes financiare

6.1 Kontratat e zbatimit të Marrëveshjes financiare duhet të nënshkruhen nga të dyja palët brenda tre vjetësh nga miratimi i angazhimit buxhetor nga Komisioni, pra deri në datën 16.7.2006. Ky afat nuk mund të shtyhet.

6.2 Norma e mësipërme nuk do të aplikohet për kontratat e kontrollit financiar dhe të vlerësimit, të cilat mund të nënshkruhen edhe më vonë.

6.3 Në datën e përmendur në nenin 6.1 të këtyre kushteve, çdo fond për të cilin nuk është nënshkruar ndonjë kontratë nuk janë nënshkruar, do të fshihet.

6.4 Çdo kontratë për të cilën nuk ka filluar asnjë pagesë brenda tre vjetësh nga nënshkrimi i saj do të përfundojë automatikisht dhe fondet e saj do të fshihen.

Neni 7

Pranueshmëria

7.1 Pjesëmarrja në ftesat për tendera për kontrata për punime, furnizime ose shërbime është e hapur në kushte të barabarta për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të shteteve anëtare të Komunitetit dhe në përputhje me kushtet specifike të akteve bazë rregulluese të sektorëve të interesuar të bashkëpunimit, për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të vendeve të treta përfituese ose të çdo vendi tjetër të tretë të përcaktuar shprehimisht në këto akte.

7.2 Pjesëmarrja në konkursat për propozime është e hapur në kushte të barabarta për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të shteteve anëtare të Komunitetit dhe në përputhje me kushtet specifike të akteve bazë rregulluese të sektorëve të interesuar të bashkëpunimit, për të gjithë personat fizikë dhe juridikë të vendeve të treta përfituese ose të çdo vendi tjetër të tretë të përcaktuar shprehimisht në këto akte.

7.3 Në mënyrë të jashtëzakonshme, në raste të justifikuara të miratuara nga Komisioni, mund të vendoset që, në bazën e kushteve specifike të përcaktuara në aktet bazë rregulluese të sektorëve të interesuar të bashkëpunimit, të lejohen shtetasit e vendeve të treta, të ndryshëm nga ata të përcaktuar në paragrafët 1 dhe 2, të marrin pjesë në tenderat për kontratat.

7.4 Mallrat dhe furnizimet e financuara nga Komuniteti dhe të nevojshme për përmbushjen e kontratave të punimeve, të furnizimeve dhe të shërbimeve, si dhe të procedurave të prokurimit të nisura nga përfituesi i grantit për ekzekutimin e aktivitetit të financiar, duhet të kenë origjinën e tyre në vende të pranueshme për të marrë pjesë, siç përcaktohet në tre paragrafët e mësipërm.

7.5 Ky rregull i kombësisë do të aplikohet gjithashtu për ekspertët e propozuar nga ofruesit e shërbimeve, të cilët do të marrin pjesë në procedurat e tenderave ose në kontratat e shërbimeve të financuara nga Komuniteti.

TITULLI IV

RREGULLAT E ZBATUESHME PËR PËRMBUSHJEN E KONTRATAVE

Neni 8

E drejta e vendosjes dhe e qëndrimit

8.1 Kur justifikohet nga natyra e kontratës, personat fizikë dhe juridikë që marrin pjesë në ftesat për tenderat për kontratat e punimeve, furnizimeve ose shërbimeve do të gëzojnë të drejtën e përkohshme të vendosjes dhe të qëndrimit në vendin e Përfituesit. Kjo e drejtë do të jetë e vlefshme

për një muaj pas dhënies së kontratës.

8.2 Kontraktorët (duke përfshirë përfituesin e grantit) dhe personat fizikë, shërbimet e të cilëve janë të nevojshme për përmbushjen e kontratave, si dhe anëtarët e familjeve të tyre do të gëzojnë të drejta të ngjashme gjatë zbatimit të projektit/programit.

Neni 9

Normat tatimore dhe doganore

9.1 Tatimet, detyrimet doganore dhe detyrime të tjera (duke përfshirë TVSH-në ose taksa ekuivalente) do të jenë të përjashtuara nga financimi i Komunitetit.

9.2 Shteti përfitues duhet të aplikojë për kontratat e prokurimeve dhe grantet e financuara nga Komuniteti normat tatimore dhe doganore më të favorizuara, të aplikuara për shtetet ose organizatat e zhvillimit ndërkombëtar me të cilat ai ka marrëdhënie.

9.3 Aty ku Marrëveshja kuadër ose shkëmbimi i letrave të aplikueshme përfshin norma më të detajuara mbi këtë çështje, ato duhet të aplikohen gjithashtu.

Neni 10

Normat mbi kursin e këmbimit

10.1 Shteti përfitues merr përsipër të autorizojë importin ose blerjen e valutës së huaj të nevojshme për zbatimin e projektit. Ai merr përsipër gjithashtu të aplikojë normativën e tij kombëtare për këmbimin e valutës në një mënyrë jodiskriminuese për kontraktorët që lejohen të marrin pjesë sipas nenit 7 të këtyre kushteve.

10.2 Aty ku Marrëveshja kuadër ose shkëmbimi i letrave të zbatueshme përfshin norma më të detajuara mbi këtë çështje, ato duhet të zbatohen gjithashtu.

Neni 11

Përdorimi i të dhënave nga studimet

Aty ku Marrëveshja financiare përfshin financimin e një studimi, kontrata në lidhje me këtë studim, nënshkruar për zbatimin e Marrëveshjes financiare, duhet të rregullojë pronësinë e këtij studimi, si dhe të drejtat e Përfituesit ose të Komisionit për të përdorur të dhënat në studim, për ta publikuar atë ose për t'ua dhënë palëve të treta.

Neni 12

Alokimi i fondeve të rikthyera nga kontratat

12.1 Fondet e rikthyera nga pagesat e kryera gabimisht, nga garancitë e pagesave parafinancuese ose nga përfitimet që rrjedhin nga garancitë e ofruara, në bazë të kontratave të financuara sipas kësaj Marrëveshjeje financiare, duhet të alokohen për projektin/programin.

12.2 Ndëshkimet financiare të vendosura nga autoriteti kontraktues ndaj një kandidati ose pjesëmarrësi në tender, i cili hyn në rastet e përjashtimit në kuadrin e një kontrate prokurimi, kërkesa për garancitë e tenderit, si dhe dëmet që i shkaktohen Komisionit, do t'i ripaguhën buxhetit të përgjithshëm të komuniteteve europiane.

TITULLI V

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 13

Transparenca

13.1 Çdo projekt/program i financuar nga Komuniteti do të jetë objekt i operacioneve të përshtatshme informuese dhe komunikuese. Këto veprime do të përcaktohen me miratimin e Komisionit.

13.2 Këto operacione informuese dhe komunikuese duhet të kryhen sipas rregullave të përcaktuara e të publikuara nga Komisioni për transparencën e aktiviteteve të jashtme, në fuqi, në

momentin e kryerjes së këtyre veprimeve.

Neni 14

Parandalimi i parregullsive, mashtrimit dhe korrupsionit

14.1 Përfituesi duhet të marrë masat e përshtatshme për të parandaluar parregullsitë dhe mashtrimet dhe, me kërkesë të Komisionit, të nisë ndjekjet penale për rikthimin e fondeve të paguara gabimisht. Përfituesi do të informojë Komisionin për çdo masë të marrë.

14.2 "Parregullsi" do të thotë çdo shkelje e Marrëveshjes financiare, kontratave të zbatimit ose të së drejtës komunitare, e cila shkaktohet si pasojë e një veprimi ose mosveprimi të një operatori ekonomik, dhe që ka ose do të kishte si efekt cenimin e buxhetit të përgjithshëm të komuniteteve europiane ose të buxheteve të administruara prej tyre, duke pakësuar ose duke humbur të ardhura që rrjedhin nga burime të tyre të mbledhura direkt në emër të komuniteteve europiane ose nga çdo zë i pajustificuar shpenzimi.

"Mashtrim" do të thotë çdo veprim ose mosveprim i qëllimshëm që lidhet me:

- përdorimin ose paraqitjen e dokumenteve ose deklaratave të rreme, jokorrekte ose të paplota, të cilat kanë si efekt të tyre përvetësimin ose mbajtjen e padrejtë të fondeve nga buxheti i përgjithshëm i komuniteteve europiane ose nga buxhetet e administruara prej tyre ose në emër të tyre;
- mosdhënien e informacionit në kundërshtim me detyrimet specifike, me të njëjtin efekt;
- keqpërdorimin e këtyre fondeve për qëllime të tjera të ndryshme nga ato për të cilat janë ofruar fillimisht.

Përfituesi do të informojë menjëherë Komisionin për çdo element që sillet në vëmendjen e tij, i cili lë për të dyshuar për parregullsi ose mashtrim.

14.3 Përfituesi merr përsipër të ndërmarrë të gjitha masat e duhura për të ndrequr çdo praktikë korruptive pasive ose aktive, çfarëdo qoftë ajo, në çdo fazë të procedurës për dhënien e kontratave ose granteve ose në zbatimin e kontratave që lidhen me të.

"Korrupsion pasiv" do të thotë veprim i paramenduar i një nëpunësi, i cili, direkt ose me anë të një ndërmjetësi, kërkon ose përfiton avantazhe të çdo lloji, çfarëdo qoftë ky, për veten e tij ose për një palë të tretë, ose pranon një premtim për një përfitim të tillë, për të vepruar ose për t'u shmangur nga veprimi në përputhje me detyrën e tij ose në ushtrimin e funksioneve të tij, duke shkelur detyrat e tij funksionale, veprim që ka ose do të kishte si efekt cenimin e interesave financiare të komuniteteve europiane.

"Korrupsion aktiv" do të thotë veprim i paramenduar i cilitdo që, direkt ose nëpërmjet një ndërmjetësi, i premtton ose i jep një avantazh të çdo lloji, çfarëdo qoftë ai, një nëpunësi për veten e tij ose për një palë të tretë, për të vepruar ose për t'u shmangur nga veprimi në përputhje me detyrën e tij ose në ushtrimin e funksioneve të tij, duke shkelur detyrat e tij funksionale, veprim që ka ose do të kishte si efekt cenimin e interesave financiare të komuniteteve europiane.

Neni 15

Verifikimet dhe kontrollet nga Komisioni, Zyra Europiane kundër Mashtrimit (OLAF) dhe Gjykata e Kontrollit Financiar e Komuniteteve Europiane

15.1 Përfituesi bie dakord që Komisioni, OLAF dhe Gjykata e Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane të kryejnë kontrolle dokumentacioni ose në vend mbi përdorimin që i është bërë financimit të Komunitetit sipas Marrëveshjes financiare (duke përfshirë procedurat për dhënien e kontratave dhe granteve), si dhe të kryejnë një kontroll financiar të plotë, nëse është e domosdoshme, në bazë të dokumenteve mbështetëse të llogarive dhe dokumenteve kontabël, si dhe të çdo dokumenti tjetër që lidhet me financimin e projektit/programit gjatë gjithë kohëzgjatjes së Marrëveshjes, si dhe për shtatë vjet pas datës së pagesës së fundit.

15.2 Përfituesi bie dakord gjithashtu që OLAF mund të kryejë kontrolle në vend dhe verifikime në përputhje me procedurat e përcaktuara nga e drejta komunitare për mbrojtjen e interesave financiare të komuniteteve europiane kundër mashtrimit dhe parregullsive të tjera.

15.3 Për këtë qëllim, Përfituesi merr përsipër t'u japë nëpunësve të Komisionit, të OLAF-it dhe të Gëkatës së Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane, si dhe përfaqësuesve të tjerë të autorizuar, mundësinë e hyrjes në vendet dhe ambientet në të cilat aktivitetet e financuara sipas Marrëveshjes financiare janë kryer, duke përfshirë sistemet e tyre kompjuterike, si dhe çdo dokument ose të dhënë të informatizuar që lidhet me administrimin teknik dhe financiar të këtyre aktiviteteve, si dhe të marrë përsipër çdo masë që është e nevojshme për të lehtësuar punën e tyre. Kjo mundësi hyrjeje për përfaqësuesit e autorizuar të Komisionit Europian, të OLAF-it dhe Gëkatës së Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane do të jepet në kushtet e një konfidencialiteti të plotë lidhur me palët e treta, duke mos cenuar detyrimet që rrjedhin nga e drejta publike të cilave ato i nënshtrohen. Dokumentet duhet të jenë të konsultueshme dhe të arkivuara në një mënyrë që të lejojë inspektim të lehtë të tyre. Përfituesi është i detyruar të njoftojnë Komisionin, OLAF-in ose Gëkatën e Kontrollit Financiar të Komuniteteve Europiane për vendin e saktë ku ruhen këto dokumente.

15.4 Kontrolltet dhe kontrolltet financiare të përmendura më sipër do të aplikohen edhe për kontraktorët dhe nënkontraktorët, të cilët kanë përfutuar financime të Komunitetit.

15.5 Përfituesi do të njoftohet mbi misionet e kontrollit në vend nga përfaqësuesit e emëruar nga Komisioni, OLAF-i ose Gëjkata e Kontrollit Financiar.

Neni 16

Konsultimet midis Komisionit dhe Përfituesit

16.1 Përfituesi dhe Komisioni do të konsultojnë njëri-tjetrin përpara paraqitjes së çdo mosmarrëveshjeje, në lidhje me zbatimin ose interpretimin e kësaj Marrëveshjeje financiare.

16.2 Konsultimet mund të çojnë në ndryshimin, ndërprerjen ose përfundimin e Marrëveshjes financiare.

Neni 17

Ndryshimet në Marrëveshjen financiare

17.1 Çdo ndryshim për shtojcën II të Marrëveshjes financiare do të bëhet me shkrim dhe do të jetë objekt i një shtojce.

17.2 Në qoftë se kërkesa për një ndryshim vjen nga Përfituesi, ky i fundit duhet t'ia paraqesë kërkesën Komisionit të paktën tre muaj përpara datës së propozuar për hyrjen në fuqi të shtojcës, me përjashtim të rasteve të justifikuara siç duhet nga Përfituesi dhe të pranuar nga Komisioni.

17.3 Rastet specifike të zgjatjes së afatit të fazës operative të zbatimit ose fazës së mbylljes janë të rregulluara nga neni 4 (5) dhe (6) i këtyre kushteve.

Neni 18

Pezullimi i Marrëveshjes financiare

18.1 Marrëveshja financiare mund të pezullohet në rastet e mëposhtme:

a) Komisioni mund të pezullojë zbatimin e Marrëveshjes financiare, në qoftë se Përfituesi shkel detyrimet që rrjedhin nga Marrëveshja financiare.

b) Komisioni mund të pezullojë Marrëveshjen financiare, në qoftë se Përfituesi shkel një detyrim që lidhet me të drejtat e njeriut, parimet demokratike dhe shtetin e së drejtës dhe në rastet serioze të korrupsionit.

c) Marrëveshja financiare mund të pezullohet për shkak të një force madhore, siç përcaktohet më poshtë. "Forcë madhore" do të thotë një situatë e paparashikueshme dhe e jashtëzakonshme ose ngjarje përtej kontrollit të palëve, e cila pengon palët në përmbushjen e çdo detyrimi, dhe që nuk mund t'i ngarkohet një gabimi ose pakujdesie të tyre (ose kontraktorëve të tyre, përfaqësuesve ose punonjësve), si dhe provohet të jetë e pakapërcyeshme, pavarësisht nga përpjekjet që mund të bëhen. Difektet në pajisje ose materiale ose vonesat për t'i bërë të disponueshme mosmarrëveshjet e punës, grevat ose vështirësitë financiare nuk mund të konsiderohen si forcë madhore. Një palë nuk do të konsiderohet në shkelje të detyrimeve të saj, në qoftë se nuk ka mundur t'i përmbushë ato për shkak të një force madhore. Një palë që ballafaqohet me një forcë madhore duhet të informojë pa vonesë palën

tjetër, duke deklaruar natyrën, kohëzgjatjen e mundshme dhe efektet e parashikuara të problemit. Gjithashtu, ajo duhet të marrë çdo masë për të minimizuar dëmet e mundshme.

18.2 Asnjë njoftim paraprak nuk do të jepet për vendimin e pezullimit.

18.3 Në momentin e njoftimit të pezullimit do të tregohen edhe pasojat mbi kontratat në fuqi ose kontratat që janë ende për t'u firmosur.

Neni 19

Përfundimi i Marrëveshjes financiare

19.1 Në qoftë se çështjet që shkaktojnë pezullimin e Marrëveshjes financiare nuk zgjidhen për një periudhë katërmujore, çdo palë mund të mbarojë Marrëveshjen financiare me dy muaj paralajmërim.

19.2 Kur një marrëveshje financiare nuk ka filluar ndonjë pagesë brenda tre vjetësh nga nënshkrimi i saj ose kontratat e zbatimit nuk janë firmosur sipas datave të përcaktuara në nenin 6.1 të këtyre kushteve, atëherë Marrëveshja financiare do të mbarojë automatikisht.

19.3 Në momentin e njoftimit të mbarimit do të tregohen edhe pasojat mbi kontratat në fuqi ose kontratat që janë ende për t'u firmosur.

Neni 20

Rregullat për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve

20.1 Çdo mosmarrëveshje në lidhje me Marrëveshjen financiare, e cila nuk mund të zgjidhet brenda një periudhe gjashtëmujore nga konsultimet midis palëve, sipas nenit 16 të këtyre kushteve, mund të zgjidhet me anën e arbitratit me kërkesën e njëres prej palëve.

20.2 Në këtë rast, secila nga palët do të caktojë një arbitër brenda 30 ditësh nga paraqitja e kërkesës për arbitrat. Në qoftë se kjo nuk verifikohet, secila nga palët mund t'i kërkojë Sekretarit të Përgjithshëm të Gjykatës së Përhershme të Arbitratit (Hagë) të caktojë një arbitër të dytë. Dy arbitrat, nga ana e tyre, do të caktojnë një arbitër të tretë brenda 30 ditësh. Në qoftë se kjo nuk verifikohet, secila nga palët mund t'i kërkojë Sekretarit të Përgjithshëm të Gjykatës së Përhershme të Arbitratit të caktojë arbitrin e tretë.

20.3 Përveç rastit kur arbitrat vendosin ndryshe, do të aplikohen procedurat e përcaktuara në rregullat fakultative të arbitrit për organizatat ndërkombëtare dhe shtetet e Gjykatës së Përhershme të Arbitratit. Vendimi i arbitrave do të merret me shumicë votash brenda një periudhe tremujore.

20.4 Secila palë do të jetë e detyruar të marrë masat e nevojshme për aplikimin e vendimit të arbitrave.

SHTOJCA II

MASAT TEKNIKE DHE ADMINISTRATIVE

1. Përshkrimi i programit

Forma e programit:

CARDS rajonal - Programi vjetor i veprimit 2003

Vendet përfituese:

Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kroacia, Serbia dhe
Mali i Zi (Republika e Serbisë, Kosova*, Republika e Malit
të Zi) dhe ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë (IRJM)

*nënadministrim ndërkombëtar sipas RKSKB 1244 të datës 10 qershor 1999

Viti buxhetor:

2003

Fondet e çelura:

31 500 000 euro

Zëri buxhetor:

B7-541

Baza ligjore:

Rregullorja e Këshillit për programin CARDS (EC) nr. 2666/2000, ndryshuar nga Rregullorja e Këshillit (EC) nr.2415/2001, datë 10 dhjetor 2001.

Lidhja e kontratave:

Të gjitha kontratat duhet të lidhen pas firmosjes së Marrëveshjes financiare dhe brenda 36 muajsh duke nisur nga data e çeljes së fondeve buxhetore

Zbatimi:

Zbatimi i projekteve të përfshira në këtë propozim duhet të përfundojë

	brenda datës 31.12.2007. Për këtë arsye, të gjitha aktivitetet teknike, të parashikuara në këtë program dhe të gjitha kontratat duhet të përfundojnë brenda datës 31.12.2007
Fushat e ndërhyrjes:	Administrimi i integruar i kufijve, forcimi i kapaciteteve institucionale, stabilizimi demokratik dhe zhvillimi i infrastrukturës rajonale
Enti zbatues:	Zyra Europiane e Ndhmës dhe e Bashkëpunimit (Komisioni European)
Shënim.	Asnjë shpenzim administrativ nuk do të financohet nga ky program.

PËRMBLEDHJE E PROGRAMIT

Programi i veprimit rajonal 2003 reflekton Dokumentin Strategjik Rajonal (DSR) të miratuar për vitet 2002-2006 dhe Planin Indikativ Shumëvjeçar (PISH) përkatës për periudhën 2002-2004. Në zbatim të PISH-it, ky program përcakton katër fusha të ndërhyrjes në nivel rajonal, që janë: administrimi i integruar i kufijve, forcimi i kapaciteteve institucionale, stabilizimi demokratik dhe zhvillimi i infrastrukturës rajonale.

Projektet e mbuluara nga Marrëveshja financiare janë si më poshtë:

1. ADMINISTRIMI I INTEGRUAR I KUFIJVE (AIK)

1.1 Strategjitë për AIK-në dhe planet e veprimit

Qëllimi është mbështetja e vendeve të Ballkanit Perëndimor për t'u siguruar që strategjitë e tyre të administrimit të integruar të kufijve janë të zhvilluara në mënyrë koherente, duke ndjekur një metodologji rajonale të pranuar, për të rritur vetëdijen midis zyrtarëve të zgjedhur në fusha të ndryshme që lidhen me administrimin e integruar të kufijve, në mënyrë që të përmirësohet kuptimi strategjik dhe teknik i standardeve të BE-së dhe i praktikave më të mira në këtë fushë, me qëllimin final zbatimin e strategjive dhe planeve kombëtare të veprimit për administrimin e integruar të kufijve, nëpërmjet zhvillimit të standardeve rajonale dhe zgjidhjeve teknike të përbashkëta. Kjo do të arrihet nëpërmjet aktiviteteve të mëposhtme:

- Mbështetje rajonale për t'i paraprirë harmonizimit dhe koordinimit të grupeve të punës interdikasteriale të pesë vendeve në hartimin e strategjive të tyre AIK dhe planeve përkatëse të punës;
- Mbështetja me trajnime rajonale me objektiva të zgjedhura të autoriteve kombëtare përkatëse;

- Takime rajonale të grupeve kombëtare të punës interdikasteriale, duke përfshirë zyrtarët përkatës;

- Realizimi i studimeve dhe vlerësimeve specifike mbi tema të lidhura me AIK-në.

2. FORCIMI INSTITUCIONAL

2.1 Mbështetje e mëtejshme për lehtësimin e mbështetjes së përgjithshme (GSF)

Objektivi i kësaj është të kontribuojë në forcimin e kapaciteteve të administratave publike kombëtare, për të qenë në gjendje të marrin përsipër detyrimet që rrjedhin nga Marrëveshja e Stabilizim-Asocimit (MSA) dhe marrëveshjet që janë pjesë përbërëse të saj, nëpërmjet:

- Studimeve teknike mbi përjasjen, zbatimin, politikat imponuese dhe legjislacionin në fushat kryesore që janë objektivi i programit;
- Misioneve të ekspertëve teknikë;
- Mbledhje pune;
- Vizita studimore dhe vizita të Komisionit. Elemente trajnuese plotësuese mund të shtohen.
- Baza të dhënash, informacioni dhe konsulencë mbi *acquis communautaire*;
- Mbështetje për shërbimet administrative të përkthimit, me qëllim ndërtimin e kapaciteteve të mjaftueshme për përkthimin e *acquis communautaire*;

2.2 Mbështetje për tregtinë

Objektivat janë ato të parashikuara në prioritetet e tregtisë për të gjithë rajonin, që janë:

- Integrimi në OBT- liberalizimi shumëpalësh i Tregtisë, nëpërmjet:
 - Asistencës teknike për hartimin e legjislacionit;
 - Mbështetjes për vendet e anëtarësuara në OBT në negocimet e Axfordës së Zhvillimit të Dohës (AZHD);
 - Zbatimi i marrëveshjeve rajonale dhe/ose dypalëshe të tregtisë së lirë, nëpërmjet:
 - Studimeve me qëllim propozimin e strategjive për pakësimin dhe eliminimin e

pagesave kryesore jotarifore në rajon;

- Mbështetjes për doganat në administrimin e preferencave të ndryshme tregtare;
- Përmirësimit të bashkëpunimit doganor në zbatimin e rregullave preferenciale të origjinës.

- Përdorimi i plotë i preferencave tregtare autonome, nëpërmjet:

- Seminareve dhe sesioneve të trajnimit mbi standardet veterinarë dhe shëndetësore.
- Liberalizim i mëtejshëm i tregtisë, nëpërmjet:

- Studimeve për analizimin e çështjeve që lidhen me realizimin e një zone të vërtetë të tregtisë së lirë në rajon, si alternativë e rrjetit aktual të marrëveshjeve dypalëshe.

- Konkurrencës dhe ndihmës shtetërore (studim për analizimin e gjendjes së legjislacionit dhe strukturave institucionale në rajon; rrjet midis autoriteteve dhe institucioneve homologe në rajon).

- Liberalizimit të shërbimeve tregtare (studime mbi sektorët e shërbimeve me mundësi më të mëdha zhvillimi).

- Mbështetjes për vendet e interesuara në përgatitjen për përafrimin e "acquis" komunitar në fushën e tregtisë.

2.3. Sigma - Faza III

Qëllimi është të mbështeten vendet përfituese për realizimin e një kuadri ligjor dhe institucional për të pasur institucione publike të efektshme, të besueshme dhe të përgjegjshme, nën kontrollin efektiv të autoriteteve publike të zgjedhura në mënyrë demokratike, që veprojnë në një shtet të së drejtës dhe në përputhje me ekonominë e tregut. Referencat për këtë projekt do të jenë pikat themelore të zhvilluara në rastin e programit SIGMA për vendet candidate. Prioritetet janë shërbimi civil dhe reforma administrative, kapacitetet në formulimin e politikave, administrimi i shpenzimeve publike, kontrolli i jashtëm financiar, kontrolli financiar, prokurimi publik.

Mbështetja e SIGMA-s do të ofrohet në tri mënyra:

- Punë e vazhdueshme dhe intensive për vlerësimin e përgjithshëm të reformës së administratës publike në rajon;

- Organizimi i më shumë trajnimeve rajonale mbi çështjet kryesore që lidhen me SIGMA-n;

- Mbështetje e vazhduar me objektiva të qartë për administratat e vendeve partnere për realizimin e reformës.

2.4 Program për mbështetjen e institucioneve sociale

Qëllimi është mbështetja e bashkëpunimit në reformën e sektorit social dhe për t'u ofruar modele të reformës vendeve partnere me objektiv forcimin institucional në sektorin social. Projekti do të ofrojë bashkëveprim midis ekspertëve teknikë dhe vendimmarrësve politikë. Kjo duke krijuar një pikë për diskutimin dhe shkëmbimin e informacionit mbi kohezionin social dhe mbrojtjen sociale në të gjitha vendet CARDS, duke i kushtuar vëmendje të veçantë: (i) reformës së pensioneve dhe bashkëpunimit ndërkufitar në fushën e pensioneve; (ii) mundësisë së përfitimit nga shërbimet sociale për minoritetet; (iii) çështjeve sociale ndërkufitare; (iv) përmirësimit dhe qëndrueshmërisë së skemave të mbrojtjes sociale nëpërmjet një reforme në administrimin e tyre dhe (v) reformës së sistemit të mbledhjes së kontributeve; krijimit të rrjeteve; koordinimit me donatorë të tjerë.

2.5 Forcimi institucional ndërkufitar

Qëllimi është përmirësimi i kapaciteteve të institucioneve lokale në administrimin e çështjeve lokale, rritja e bashkëpunimit mbi probleme praktike që hasen në rajonet kufitare (probleme administrative, ligjore, social-ekonomike etj.) dhe rritjen e kohezionit në rajonin CARDS. Kjo do të kryhet nëpërmjet:

- Ofrit të konsulencës teknike dhe trajnimeve për administratat lokale rajonale;

- Mbështetjes për bashkëpunimin midis shoqatave dhe rrjeteve të autoriteteve lokale dhe rajonale;

- Organizimit të takimeve të bashkëpunimit dhe i sesioneve trajnuese për të përmirësuar kapacitetin e organeve vendore në veprimtarinë ndërkufitare dhe për të nxitur shkëmbimin e praktikave më të mira;

- Krijimit të lidhjeve midis bashkëpunimit rajonal të BE-së e atij të zonës së vendeve candidate dhe vendeve CARDS;

- Ofrit të planeve për aktivitetet dhe konventa bashkëpunimi;

- Fondeve për projekte të vogla në mbështetje të nismave të bashkëpunimit ndërkufitar (me përjashtim të ambientit, i cili mbulohet në kuadrin e programit CARDS rajonal 2002 (Programi i stabilizimit demokratik), me qëllim nxitjen e forcimit të kapaciteteve në nivel lokal.

Për qëllimet e këtij projekti, të gjitha rajonet/ndarjet administrative do të konsiderohen rajone kufitare. Shtetet anëtare të BE-së dhe rajonet e vendeve kandidate do të ftohen të marrin pjesë, në qoftë se pjesëmarrja e tyre do të përfaqësojë një vlerë shtesë për bashkëpunimin.

2.6 Programi "Into Europe"

Ky projekt konsiston në dy komponentë:

Qëllimi i komponentit 1 është rritja e bashkëpunimit midis shërbimeve të integrit të BE-së dhe ministrive teknike në lidhje me programimin e CARDS dhe çështje të lidhura me procesin e stabilizim-asocimit. Gjithashtu synohet përmirësimi i koordinimit rajonal të ndihmës CARDS dhe një rritje e sensit të përkatësisë së projekteve në kuadrin e programit rajonal CARDS. Këto nëpërmjet:

- Financimit dhe lehtësimit të takimeve të rregullta ndërmjet koordinatorëve kombëtarë të ndihmës dhe ekspertëve teknikë, duke u përqëndruar në temat: integrimi në BE, programimi rajonal i CARDS-it, drejtësia dhe punët e brendshme (krimi i organizuar, migrimi i paligjshëm, trafikë), tregtia, infrastruktura.

Qëllimi i komponentit 2 është mbështetja dhe forcimi i strukturave institucionale demokratike, veçanërisht i parlamenteve në punën e tyre tematike dhe procedurale, por, gjithashtu, edhe në lidhje me integrimin në BE. Kjo do të realizohet nëpërmjet:

- Trajnimit dhe konsulencës për parlamentarët mbi funksionimin e parlamenteve, integrimin në BE dhe nxitjes së kontakteve ndërkombëtare.

2.7. Forcimi i kapaciteteve për organizatat e biznesit

Qëllimi i projektit është forcimi i kapaciteteve të organizatave të biznesit të Ballkanit Perëndimor, në mënyrë që ato të luajnë rolin e tyre si zëri i biznesit në procesin e stabilizim-asocimit, në zbatimin e marrëveshjeve të tregtisë së lirë dhe për lehtësimin e zbatimit dhe të kuptimit nga sektori privat të normave dhe rregullave të reja, nëpërmjet:

- Ngritjes së vetëdijes dhe përhapjes së informacionit, lidhur me zhvillimet e fundit të procesit të stabilizim-asocimit;

- Nxitjes së bashkëpunimit ndërrajonal;

- lidhjeve të qëndrueshme ndërmjet organizatave të biznesit të Ballkanit Perëndimor dhe organizatave të BE-së dhe të vendeve kandidate;

- Transferimit të njohurive teknike, ofrimit të mundësive të lidhjes midis organizatave të biznesit të Ballkanit Perëndimor.

2.8. Drejtësia dhe punët e brendshme (DPB) - Bashkëpunimi rajonal në fushën e zhvillimit të sistemeve gjyqësore të pavarura, të besueshme dhe funksionuese, si dhe përmirësimi i bashkëpunimit gjyqësor ndërkombëtar 5 000 000 euro ($\pm 20\%$)

Projekti do të kontribuojë për një kuptim më të mirë nga vendet CARDS të standardeve të BE-së dhe të praktikave më të mira në këtë fushë. Qëllimi është ofrimi i një kuadri të detajuar strategjik dhe konceptual për krijimin e një sistemi gjyqësor të pavarur, të besueshëm dhe funksionues, si dhe përmirësimi i bashkëpunimit gjyqësor në çështjet civile, tregtare dhe penale, nëpërmjet:

a) Takimeve tematike rajonale dhe kombëtare, konferencave, tavolinave të rrumbullakëta dhe seminareve me gjykatës, prokurorë dhe personel të imponimit të ligjit për të gjitha çështjet e lartpërmendura (OJF-të dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile mund të përfshihen deri diku, për krijimin e rrjeteve midis aktorëve të interesuar).

b) Misioneve të ekspertëve, sesioneve të analizave gjithëpërfshirëse të boshllëqeve dhe nevojave.

c) Aktiviteteve për forcimin e kapaciteteve: sesioneve të trajnimit, vizitave studimore, asistencës teknike.

d) Krijimit të rrjeteve të informimit, bibliotekave dhe grupeve mbështetëse, me qëllim grumbullimin e informacionit, përmirësimin e bashkëpunimit dhe lehtësimin e veprimit koordinues.

2.9. Bashkëpunimi rajonal në fushën e statistikave

Qëllimi është kontributi në procesin e stabilizim-asocimit, duke zhvilluar më tej transformimin e sistemeve statistikore, në përputhje me nevojat e një shoqërie demokratike dhe të ekonomisë së tregut, si dhe për të siguruar një nivel minimal harmonizimi të metodave statistikore me kërkesat e BE-së, nëpërmjet:

- Përmirësimi të grumbullimit të të dhënave dhe rritjes së bashkëpunimit rajonal midis instituteve kombëtare të statistikave;

- Përafrimi të metodave statistikore dhe konvergjencës graduale drejt përputhjes me legjislacionin e Komunitetit Europian në disa fusha kryesore të statistikave;

- Rritjes së besueshmërisë në statistikën zyrtare dhe përmirësimi të profilit publik të instituteve kombëtare të statistikave;

- Projekteve pilot (testeve mbi metodologjinë dhe grumbullimin e të dhënave);

- Ofriti të asistencës teknike në këto fusha.

2.10. Plani pilot për pellgun ujëmbledhës në kuadrin e projektit për pellgun ujëmbledhës të lumit Sava

Qëllimi i përgjithshëm i projektit është përmirësimi i administrimit të pellgut ujëmbledhës të lumit Sava dhe, nëpërmjet saj, përmirësimi të cilësisë së ujit dhe pakësimit të ndotjeve dhe përmblyjeve. Qëllimi më i gjerë është krijimi i një mekanizmi bashkëpunimi ndërmjet vendeve ku kalon lumi Sava dhe të pellgut të tij ujëmbledhës. Projekti do të realizojë projekte pilot mbi administrimin e ujërave në çdo vend, në përputhje me direktivën kuadër mbi ujërat të BE-së, në një kontekst transkufitar. Një grup pune rajonal do të ngrihet, i cili do të paraqesë një raport të përbashkët. Kjo do të realizohet nëpërmjet:

- Një projekti pilot në çdo vend, duke ndjekur udhëzimet e direktivës kuadër mbi ujërat të BE-së;

- Mbështetjes për zhvillimin dhe forcimin e institucioneve të administrimit të ujërave në çdo vend;

- Mbështetjes për strukturat e përbashkëta/transkufitare të administrimit të pellgut ujëmbledhës;

- Bashkëpunimit me nismat e PKBZH/SGA-së² dhe me KNMLD-në³.

3. STABILIZIMI DEMOKRATIK

3.1. Programi rajonal për mbështetjen e mediave

Sektori i mediave në rajonin CARDS ka ende nevojë të zhvillohet në një sektor ku të zhvillohet media e lirë dhe e pavarur në nivel kombëtar, por gjithashtu për sa i përket bashkëpunimit rajonal, i cili ka nevojë për mbështetje të mëtejshme. Ashtu siç theksohet në DSR, zhvillimi i medias së lirë, të pavarur dhe profesionale është kyç për mbështetjen e stabilitetit dhe të paqes në rajon. Ky projekt përbëhet nga dy komponentë, të përqendruar në produktet rajonale televizive dhe në shkëmbimin e lajmeve rajonale.

Objektivat specifike të komponentit 1 janë rritja e profesionalizimit në produktet televizive dhe rritja e bashkëpunimit ndërmjet tregjeve të produkteve televizive në rajon. Kjo nëpërmjet:

- organizimit të një konkursi për financimin e disa produkteve të përbashkëta televizive rajonale;

- produkteve të përbashkëta për të mbuluar ato fusha ku qytetarët tregojnë një interes të vërtetë dhe që kanë rëndësi për jetën e tyre të përditshme;

- kërkesës për rrjetet kombëtare televizive për transmetimin e këtyre produkteve;

- organizimit të aktiviteteve rajonale të shfaqjes së produkteve.

Propozimet e përbashkëta nga dy apo më shumë organizata nga vende të ndryshme CARDS do të jenë një nga kërkesat.

Komponenti 2 synon të nxisë marrëdhënie të harmonishme dhe paqe nëpërmjet qarkullimit të lirë dhe mundësisë së informacionit, si dhe të nxisë tolerancën, vlerat universale të të drejtave të njeriut, qytetarinë demokratike dhe kulturën e paqes.

E koordinuar nga një sekretariat, i cili ekziston tashmë, ky program:

- do të rrisë raportimin ndërkufitar me anë të grumbullimit të prodhimeve dhe të mbështetjes për udhëtimet;

- do të ofrojë njohuri praktike mbi teknologjinë e informacionit dhe komunikimit (TIK). vetëm në stacionet me aftësi prodhuese analoge dhe do të ndihmojë në vendimet për transformimin e pashmangshëm në platforma dixhitale;

² Programi i Kombeve të Bashkuara për zhvillimin/Struktura Globale për Ambientin (Global Environment Facility)

³ Komisioni Ndërkombëtar për mbrojtjen e lumit Danub

- do të mbështesë transformimin e transmetuesve shtetërorë në transmetues të shërbimit publik, duke rritur konkurrencën e lajmeve televizive me anë të kualifikimit profesional, dhe standardeve e praktikave teknike. Gjithashtu do të diversifikojë kriteret tradicionale të lajmeve;

- do t'u ofrojë pajisje anëtarëve të ERNO-s (Eurovision Regional News Exchange);

- do të ofrojë trajnim për personelin editorial dhe gazetarët, vizita studimore, mbledhje pune të përbashkëta dhe mbledhje dyvjetore për ndjekjen e punës.

3.2 Programi për bashkëpunimin midis rrjeteve të shoqërisë civile

Qëllimi kryesor i këtij projekti është përmirësimi i sektorit të shoqërisë civile.

Ky projekt do të mbështesë bashkëpunimin ndërmjet rrjeteve të organizatave nga BE-ja dhe rajoni për transferimin e njohurive, forcimin e kapaciteteve dhe krijimin e një baze për struktura të qëndrueshme midis organizatave, nëpërmjet:

- zhvillimit të aftësive për krijimin e rrjeteve;

- zhvillimit të aftësive organizative;

- zhvillimit të çështjeve financiare;

- zhvillimit të çështjeve të përkrahjes.

Këto do të ofrohen nëpërmjet partneritetit ndërmjet organizatave të shoqërisë civile (OSHC) nga BE-ja dhe vendet partnere. Partneriteti trekëndor (organizatat e BE-së-2 organizata të vendit partner CARDS) do të inkurajohet në mënyrë të veçantë.

3.3 Mbështetje për kthimin e refugjatëve

Ky program synon të lehtësojë në nivel rajonal pengesat për kthimin e refugjatëve apo shmangien nga ky i fundit. Të gjitha aspektet ligjore, civile, administrative, sociale, psikologjike, kulturore, ekonomike duhet të trajtohen. Refugjatët që vijnë nga dhe për në Kroaci, Bosnjë dhe Hercegovinë dhe Serbi e Mali i Zi do të jenë në veçanti objekti i këtij projekti. Megjithatë, po qe se situata në Ballkanin Jugperëndimor (IRFJ, Shqipëri, Kosovë) përmirësohet dhe krijohen më shumë hapësira për një kthim të sigurt, të njëjtat lloj çështjesh (ndërshtetërore/ndërrajonale për nga Kosova në Serbi) do të trajtohen në të njëjtin projekt. Ky program do të vijoje programin e vitit 2002 në të njëjtën fushë. Projekti i vitit 2002 do të bëjë të mundur qartësimin e pengesave kryesore dhe të nevojave më urgjente në këtë drejtim. Ky projekt do të përqendrohet në aktivitetet të cilat kanë një ndikim direkt në kthimin dhe/ose rikthimin e pronave, në kuadrin e qëndrueshmërisë së paqes për gjeneratat që do të vijnë.

3.4 Programi për zhvillimin e shoqërisë civile lokale

Ky projekt synon të forcojë kapacitetet dhe të mbështesë projektet e organizatave bazë lokale të shoqërisë civile. Objektivat specifike janë:

- krijimi i një partneriteti midis OSHC-ve që veprojnë në mënyrë lokale/rajonale;

- krijimi i një sektori të qëndrueshëm të shoqërisë civile në nivele lokale;

- forcimi i kapaciteteve për OSHC-të lokale/rajonale;

- projekte për mbështetje konkrete.

Komponenti kryesor do të jetë një konkurs. Organizatat që mund të marrin pjesë do të jenë OSHC rajonale/lokale si partnerë kryesorë. Autoritetet rajonale/lokale mund të marrin pjesë si "junior partners". Partneriteti ndërmjet organizatave nga të paktën dy vende të ndryshme (duke përfshirë vendet anëtare të BE-së dhe vendet candidate) është një kusht. Mbështetja do të përqendrohet në ato fusha të cilat trajtohen më mirë në mënyrë rajonale/lokale.

Nxjtja e projekteve në lidhje me pjesëmarrjen qytetare, mundësia e përfitimit nga shërbimet vendore dhe rajonale nga minoritetet (duke përfshirë refugjatët) etj.

4. INFRASTRUKTURA RAJONALE

4.1. Ambienti: struktura për përgatitjen e projekteve

Qëllimi i përgjithshëm i projektit është të inkurajojë dhe të lehtësojë investimet transkufitare në fushën e ambientit, të lehtësojë kushtet e jetesës dhe të pakësojë ndotjen e ambientit në vendet e Ballkanit Perëndimor (të gjithë sektorët e ambientit mbulohen nga ky projekt), nëpërmjet:

- Mbështetjes për përgatitjen e projekteve për investime të mundshme, në koordinim me institucionet financuese ndërkombëtare (IFN) dhe donatorët dypalësh që veprojnë në rajon.

- Lehtësimit të bashkëpunimit të ngushtë ndërmjet institucioneve financuese ndërkombëtare dhe CARDS në përcaktimin dhe përgatitjen e projekteve investuese ambientale për financim nga IFN-të.

- Transferimit të njohurive për zhvillimin e projekteve dhe paketave financuese në rajon.

4.2. Rjeti rajonal i transportit - Sekretariati i përhershëm dhe observatori

Objektivi specifik i këtij projekti është ofrimi i mbështetjes teknike për përmirësimin e rrjetit rajonal të transportit. Për këtë rrjet, i njohur si rrjeti strategjik i Komunitetit European (apo rrjeti kryesor), është rënë dakord me autoritetet e transportit të vendeve CARDS në takimin e mbajtur në zyrat e Bankës Europiane të Investimeve në Luksemburg, në fillim të shkurtit 2003, në të cilin morën pjesë IFN-të. Mbështetja teknike do të ofrohet duke krijuar një bazë të dhënash për transportin, bazuar në të dhënat e paraqitura nga çdo vend. Për të realizura këtë, praktikat e grumbullimit të të dhënave nga çdo vend do të harmonizohen në një format standard.

Observatori është parashikuar të funksionojë si sekretariat i korridorit transeuropian. Eksperienca ka treguar se korridoret më të mira janë ato që janë të mbështetura më mirë teknikisht. Mësimet e së kaluarës do të merren në konsideratë kur të krijohet observatori i transportit.

Objektivi më i gjerë është lehtësimi afatgjatë i koordinimit rajonal në fushën e transportit, nëpërmjet krijimit të një mekanizmi të qëndrueshëm koordinues të përbashkët midis vendeve CARDS dhe të një rrjeti të komunikimit të efektshëm midis tyre, nëpërmjet një rregullimi institucional të përbashkët. Këto mekanizma duhet t'u lejojnë këtyre vendeve të trajtojnë me efektshmëri papërshtatshmëritë dhe pengesat prioritare për rrjetin infrastrukturor të transportit rajonal, si dhe çështjet operative dhe normative të një rëndësie rajonale.

Kjo do të realizohet nëpërmjet:

- Përkufizimit të qartë të problemit për sa i përket objektivave dhe detyrave që duhen realizuar.

- Krijimit të një sekretariati të përhershëm, të vetqëndrueshëm për të gjithë periudhën e mbuluar nga projekti, me seli në rajon dhe me aftësinë për të mbajtur një bazë të dhënash të efektshme.

- Përcaktimit të një axhende të çështjeve, dhe të pengesave e vështirësive aktuale për transportin në rajon, si dhe hartimit të një plani pune.

- Takimeve të shpeshta (në mënyrë të arsyeshme) të zyrtarëve të lartë të qeverive për të trajtuar bashkërisht çështje me rëndësi për transportin rajonal dhe për punën që duhet bërë për zgjidhjen e tyre.

- Komunikimit të efektshëm dhe dialogut me organizatat e tjera, si dhe nismave me përfshirjen e IFN-ve, Komunitetit European, Korridoreve etj.

- Zhvillimit të një baze të dhënash mbi trafikun dhe parashikimet, modelimit me anën e kompjutrit; një inventari të detajuar të kushteve fizike aktuale përgjatë akseve të rrjetit kryesor, një inventari të detajuar të vështirësive ekzistuese përgjatë akseve dhe në pika ndërkuftare, një plani pune të rifreskuar vazhdimisht.

- Transferimit të njohurive të sekretariati dhe tek ekspertët kombëtarë nëpërmjet trajnimeve formale (mbledhje pune, seminare), si dhe trajnimit gjatë shërbimit mbi administrimin organizativ dhe mbi çështje teknike substanciale për kërkesat e punës.

2. KOSTOT DHE FINANCIMI

Programi do të financohet nëpërmjet një granti të Komunitetit prej 31 500 000 euro, i ndarë si më poshtë vijon midis aktiviteteve të ndryshme:

Fusha/Projekti	Totali për fushën (euro, milionë)
1. Administrimi i integruar i kufijve	1,00
Strategjitë AIK dhe planet e veprimit	1,00
2. Forcimi institucional	21,80
Mbështetje e mëtejshme për GSF-në	1,25
Mbështetje për tregtinë	1,25
CARDS SIGMA - Faza III	2,00
Program për mbështetjen e institucionit social	2,00
Forcimi institucional ndërkuftar	2,00
Programi "Into Europe"	1,00
Forcimi i kapaciteteve për organizatat e biznesit	2,00
DPB- Sistemet gjyqësore dhe bashkëpunimi	5,00

gjyqësor ndërkombëtar	
Bashkëpunimi rajonal në fushën e statistikave	3,00
Plani pilot për pellgun ujëmbledhës të lumit Sava	2,30
3. Stabilizimi demokratik	5,00
Programi rajonal për mbështetjen e mediave	1,00
Programin për bashkëpunimin midis rrjeteve të shoqërisë civile	1,00
Mbështetje për kthimin e refugjatëve	0.50
Programi për zhvillimin e shoqërisë civile lokale	2,50
4. Infrastruktura rajonale	3,70
Ambienti: struktura për përgatitjen e projekteve	1,80
Observatori për transportin rajonal	1,90
Totali	31,50

Shënim. Totali i buxhetit për çdo sektor/fushë të bashkëpunimit mund të ndryshojë deri $\pm 20\%$.

3. RREGULLAT E ZBATIMIT

Programi i veprimtimit do të zbatohet si më poshtë vijon:

3.1. Zbatimi dhe administrimi

Marrëveshja financiare përkatëse e këtij propozimi financiar do të lidhet me autoritetet e palës tjetër. Marrëveshja financiare duhet të lidhet brenda 31 dhjetorit të vitit në vijim të vitit të çeljes së fondeve.

Përfundimi i periudhës së zbatimit të Marrëveshjes financiare është përcaktuar këtu më 31.12.2007.

Çdo shumë fondesh e mbetur në dispozicion nën grantin e Komunitetit Europian do të anulohet automatikisht 18 muaj pas përfundimit të periudhës së zbatimit të Marrëveshjes financiare.

Kontratat e financuara nga ky program do të hyjnë në fuqi jo më shpejt sesa firmosja e Marrëveshjes financiare në formën e duhur nga firmëtarët kompetentë dhe jo më vonë se 3 vjet duke nisur nga data e çeljes së fondeve, e cila është data e skadimit të marrëveshjeve financiare përkatëse. Për këtë:

- Çdo kontratë ose grant duhet të hyjë në fuqi, pasi të jetë nënshkruar nga të gjitha palët përkatëse, përpara kësaj date skadimi;

- Çdo kontratë ose grant që nuk ka hyrë në fuqi, duke qenë e nënshkruar nga të gjitha palët e interesuara, përpara datës së skadimit, nuk do të finalizohet, por do të anulohet *ex-tunc*;

- Çdo shumë fondesh e këtij programi që nuk përdoret për të financuar kontratat ose grante që janë në fuqi në datën e skadimit do të mbyllet sa më shpejt që të jetë e mundur pas kësaj date;

- Asnjë shtesë që shton fonde prej këtij programi për çfarëdo kontratë ose grant nuk mund të hyjë në fuqi pas kësaj date skadimi.

Data e skadimit përpara së cilës të gjitha aktivitetet kontraktuale të këtij programi duhet të përfundojnë është jo më vonë se një vit kalendarik nga data e skadimit të Marrëveshjes financiare. Për këtë:

- Asnjë shtesë për çfarëdo kontratë ose grant, financiar nga ky program, nuk mund të hyjë në fuqi pas datës së skadimit të zbatimit⁴.

Ky program rajonal do të zbatohet në mënyrë të centralizuar nga Zyra Europiane e Ndhmës dhe e Bashkëpunimit (AIDCO), në emër të dhe në bashkëpunim të ngushtë e konsultim me autoritetet e interesuara, agjencitë ndërkombëtare dhe donatorët, që veprojnë në fushat e ndryshme të programit.

3.2 Tenderimi dhe lidhja e kontratave

Kontratat për shërbime, punime dhe furnizime duhet të lidhen në përputhje me rregullat e tenderimit dhe të lidhjes së kontratave të përcaktuara në rregulloren financiare dhe në udhëzime të tjera.

Për disa nga projektet janë parashikuar lidhje të drejtpërdrejta të kontratave, siç është përcaktuar në pikën 6 të këtij programi.

3.3 Monitorimi, vlerësimi dhe kontrolli financiar

⁴ Data e përfundimit të aktiviteteve kontraktuale i referohet aktiviteteve të zbatimit të projekteve dhe jo datës së dërgimit të raportit përfundimtar apo të faturës përfundimtare.

Ky program do të monitorohet dhe do të kontrollohet nga shërbimet e Komisionit European, i cili duhet:

a) të kontrollojë zbatimin e programit në bazë të raporteve të rregullta, kontakteve me mbështetësit dhe vizitave në vend;

b) të realizojë monitorimin dhe vlerësime të rregullta për ndjekjen e progresit të programit dhe të komponentëve të tij, si dhe vlerësimet *ex-post* pas kompletimit të programit.

Llogaritë dhe veprimet e kryera nën komponentët e programit mund të kontrollohen me intervale nga një kontrollues financiar i jashtëm i kontraktuar nga Komisioni, pa përjashtuar përgjegjësitë e Komisionit European, duke përfshirë Zyrën Europiane Antimashtrim (OLAF) dhe Gjykatën e Kontrollit Financiar të Bashkimit European.

4. ANGAZHIMET E QEVERISË/KUSHTËZIMIT

Ndihma ofrohet mbi bazën e ekzistencës së elementeve të nevojshme për vazhdimin e bashkëpunimit nëpërmjet ndihmës, në veçanti respektimi i principeve demokratike dhe i të drejtave të njeriut, si dhe detyrimet e vendit përfitues, të përcaktuara në Marrëveshjen e Partneritetit dhe Bashkëpunimit-marrëveshjen/procesin e stabilizim-asocimit. Gjithashtu, përveç kushtëzimeve që rrjedhin nga procesi i stabilizim-asocimit, kushtëzimet programore/sectoriale/të projekteve mund të imponohen. Mospërbushja e çdo kushti të përcaktuar mund të sjellë vonesën, pezullimin ose fshirjen e ndihmës së planifikuar dhe të angazhuar.